



## ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์



### ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ชื่อไทย : ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์  
ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Corn  
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Zea mays* L.  
โดย กลุ่มส่งเสริมการผลิตพืชไร้อุตสาหกรรม  
โทร 0-2940 6124

### แหล่งผลิตที่สำคัญ

**ภาคเหนือ** จังหวัดเพชรบูรณ์ ดาก น่าน เชียงราย  
**ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จังหวัดนครราชสีมา เลย  
**ภาคกลาง** จังหวัดลพบุรี สระบุรี  
**ภาคตะวันออก** จังหวัดสระแก้ว  
**ภาคตะวันตก** จังหวัดกาญจนบุรี  
**จังหวัดที่ปลูกมาก** เพชรบูรณ์ นครราชสีมา ดาก  
น่าน เลย

### สถิติการผลิต

	ปี 51	ปี 52	ปี 53
จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	399,589	385,214	411,113
พ.ท ปลูก(ไร่)			
เขตชลประทาน	100,702	102,700	102,941
นอกเขตชลประทาน	6,591,105	6,996,172	7,012,570
ผลผลิต(ตัน)			
เขตชลประทาน	4,249,354	4,616,119	4,454,445
นอกเขตชลประทาน	71,182	73,140	79,578
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	635	650	626
เขตชลประทาน	707	712	686
นอกเขตชลประทาน	634	649	625
ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	5,857	5,360	5,463
ราคาที่เกษตรกรขายได้(บาท/ตัน) ความชื้นไม่เกิน 14%	7010	5,430	8,190

วัตถุดิบใช้ในประเทศประมาณ 95 %

### ต้นทุนการผลิต

	บาท / ไร่	สัดส่วนร้อยละ
ต้นทุนผันแปร	3,095.36	86.24
- ค่าแรง	1,599.39	44.56
- ค่าพันธุ์	397.50	11.07
- ค่าปุ๋ยเคมี	760.96	21.20
- อื่น ๆ	337.75	9.41
ต้นทุนคงที่	493.73	13.76
ต้นทุนรวม	3,589.36	100.00

### Crop requirement (สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิต)

**สภาพภูมิอากาศ** อุณหภูมิเฉลี่ย 25 – 35 องศาเซลเซียส แสงแดดจัด

**สภาพพื้นที่** ความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 1,000 เมตร ความลาดเอียงไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

**สภาพดิน** ดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินร่วนทรายหรือดินเหนียว ระดับหน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร ความเป็นกรด-เป็นด่าง (ph) 5.5 – 7.0 มีอินทรีย์วัตถุไม่ต่ำกว่า 1.0 เปอร์เซ็นต์ มีความต้องการธาตุ N P และ K อย่างน้อยสุดร้อยละ 3.0 0.25 และ 1.9 ตามลำดับ

**สภาพน้ำ** ปริมาณน้ำฝน 1,000 – 1,200 มิลลิเมตรต่อปี หรือประมาณ 450 ถึง 500 มิลลิเมตรตลอดฤดูปลูก

**ธาตุอาหาร** การให้ธาตุอาหารต้องให้เหมาะสมกับคุณสมบัติของดินรวมทั้งระยะการเจริญเติบโตโดยทั่วไปธาตุอาหารที่เหมาะสม เช่น ปุ๋ยสูตร 46-0-0 , 16-20-0 , 20-20-0 15-15-15 , 12-12-6 และ 16-16-8

### ราคาขาย (บาท/กก.)

ปี	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	เฉลี่ย
2551	7.48	7.69	8.38	8.56	8.31	8.16	9.58	8.58	7.67	6.69	6.69	7.10	7.10
2552	6.51	6.45	6.26	6.94	6.20	6.51	6.42	5.19	5.09	5.18	6.08	6.83	6.83
2553	6.93	7.17	7.61	8.16	8.32	8.47	8.74	8.34	8.09	7.89	7.94	8.00	8.03
2554	8.21	8.38	8.36	8.87	8.62	8.13	8.02	-	-	-	-	-	8.29

### ปี

ปี	ส่งออก		นำเข้า		ข้อได้เปรียบเสียเปรียบสินค้าไทย
	พีดัน	ล้านบาท	พีดัน	ล้านบาท	
2551	339.50	3,165.52	424.96	1,489.51	ข้อได้เปรียบ ผลผลิตร้อยละ 95 นำไปใช้ในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ การส่งออกจะอยู่ในรูปผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะไก่สด แซ่แข็ง ซึ่งประเทศไทยสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้
2552	841.71	5,326.49	291.86	1,027.43	
2553	393.31	2,267.21	366.74	1,339.58	
ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ		เวียดนาม	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	ข้อเสียเปรียบ ต้นทุนการผลิตสูง
ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ		สหรัฐฯ	อาร์เจนตินา	บราซิล	

### ฤดูผลผลิต (ร้อยละที่ออกสู่ตลาด) ปีการเพาะปลูก 2554/55

ปี 2554						ปี 2555				
มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.
0.01	0.73	20.35	25.47	19.66	15.27	2.61	1.82	0.94	0.65	0.10

## ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ศักยภาพ	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนาแก้ไข
<p>1) พื้นที่ปลูกมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ และมีเทคโนโลยีการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร (Good Agricultural Practice : GAP)</p> <p>2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทยปลอดภัยการดัดแปรทางพันธุกรรม (Non Genetic Modified Organisms : Non - GMOs) และเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีสีส้มเหลืองตามที่ต้องการ</p> <p>3) มีอุตสาหกรรมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้ภายในประเทศและส่งออก</p> <p>4) ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษามีนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในการวิจัย พัฒนาพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เทคโนโลยีการผลิต เมล็ดพันธุ์ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ และพร้อมถ่ายทอดสู่เกษตรกร</p> <p>5) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้หลากหลาย เช่น อาหารสัตว์ น้ำมันข้าวโพด แป้งข้าวโพดที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง เอทานอล (ทดแทนพลังงาน) พลาสติกชีวภาพ (ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) เป็นต้น</p> <p>6. สามารถปลูกในพื้นที่ลาดชัน เพื่อทดแทนการทำนาปรังได้</p>	<p>1. พื้นที่ปลูกกระจุกตัวช่วงฝน และเก็บเกี่ยวช่วงฝน ออกดอกฝนทิ้งช่วง</p> <p>2) การถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้พื้นที่ให้เหมาะสมในแต่ละฤดูปลูก และเทคโนโลยีการผลิต</p> <p>3) การนำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมมีน้อย และยังขาดการวิจัย</p> <p>4) ขาดการเชื่อมโยงตลาด (contract farming) ระหว่างเกษตรกรกับผู้ซื้อ</p> <p>5) ต้นทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีราคาสูง</p>	<p>1. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) กำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (Zoning) เพื่อเป็นเขตพื้นที่ส่งเสริมให้ชัดเจน</li> <li>2) ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการผลิตและการตลาด</li> <li>3) ผลิตเมล็ดพันธุ์และกระจายเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี ปลอดภัยการดัดแปรทางพันธุกรรม (Non Genetic Modified Organisms : Non - GMOs)</li> <li>4) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agriculture Practice : GAP)</li> <li>5) จัดระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้มีการกระจายผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด</li> <li>6) ส่งเสริมระบบประกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ</li> <li>7) จัดทำระบบสารสนเทศข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงข้อมูลสู่ระดับพื้นที่</li> </ol> <p><b>2. การสร้างมูลค่าเพิ่ม</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ส่งเสริมการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมอาหารการผลิต แป้งข้าวโพด และน้ำมันข้าวโพด</li> <li>2) สร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้ของต้น เปลือก และชังข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</li> <li>3) ส่งเสริมการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมอาหารสุขภาพ</li> </ol> <p><b>3. การตลาด</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ส่งเสริมการซื้อขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามมาตรฐานการค้า</li> <li>2) ส่งเสริมการซื้อขายสินค้าในระบบตลาด เช่น ตลาดกลางสินค้าเกษตร ตลาดข้อตกลงและตลาดพันธสัญญา (contract farming)</li> <li>3) ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดซื้อขายระหว่างสถาบันเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กับสถาบันเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และ/หรือผู้ใช้</li> <li>4) รณรงค์และประชาสัมพันธ์ประโยชน์ คุณค่าทางโภชนาการ และผลิตภัณฑ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</li> <li>5) ส่งเสริมตลาดพันธสัญญา (contract farming) กับประเทศเพื่อนบ้าน</li> <li>6) ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายตลาดส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งในตลาดเดิมและตลาดใหม่</li> <li>7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และผลิตภัณฑ์ของภูมิภาคอาเซียน</li> </ol> <p><b>4. การวิจัยและพัฒนา</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์ที่ทนแล้ง ต้านทานต่อโรคแมลง พันธุ์ข้าวโพดน้ำมันสูง พันธุ์โปรตีนสูง</li> <li>2) สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์ด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ</li> <li>3) วิจัยและพัฒนาข้าวโพดให้มีความหลากหลายทั้งในรูปผลิตภัณฑ์อาหารและไม่ใช่อาหาร</li> <li>4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาข้าวโพดระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน</li> <li>5) สนับสนุนการสร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัยข้าวโพด</li> </ol>

กลุ่มส่งเสริมการผลิตพืชไร่ ทีมฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร